

Případy komisaře Wallandera

henning
mankell

KRIMI román HOST

**o krok
pozadu**

1

Ve středu sedmého srpna 1996 Kurt Wallander málem přišel o život při autonehodě.

Stalo se to brzy ráno, krátce po šesté hodině. Právě projel Nybrostrandem cestou na východní obchvat. Najednou se před jeho peugeotem objevil nákladník. Jeho troubení si uvědomil teprve ve chvíli, kdy prudce stočil volant.

Potom vjel do příkopu. A vtom ho přepadl strach. Za hrudní kostí mu bušilo srdce. Cítil se mizerně, točila se mu hlava a bylo mu na omdlení. Rukama pevně svíral volant.

Když se uklidnil, pomalu si začal uvědomovat, co se stalo.

Usnul za volantem. Hlava mu klesla právě na ten kratičký okamžik, který by postačil k tomu, aby jeho staré auto vjelo do protisměru.

Ještě vteřinu a byl by mrtvý, přejetý těžkým nákladním vozem.

Když si to uvědomil, na okamžik pocítil naprostou prázdnotu. Dokázal myslet jedině na onu událost o pár let dříve, kdy se u Tingsrydu málem srazil s losem.

Ale tehdy byla tma a mlha. Teď usnul za volantem.

Únava.

Nechápal ji. Přepadla ho bez varování, těsně před odchodem na dovolenou počátkem června. Právě letos si řekl, že si vezme volno brzy. Ale celá dovolená mu propršela. Teprve když se po slunovratu vrátil do práce, dorazilo do Skåne krásné počasí.

Únava ho provázela po celou tu dobu. Dokázal usnout tam, kde zrovna seděl. I po dlouhém a nerušeném spánku se musel nutit vstát z postele. V autě musel často zajet ke krajnici, aby si na chvíli schrupl.

Nerozuměl tomu. Jeho dcera Linda se ho na únavu zeptala během týdne, kdy autem společně projeli ostrov Gotland. Bylo to během jednoho z posledních večerů, ubytovali se tehdy v penzionu v Burgsviku. Byl to moc hezký večer. Celý den strávili

bloumáním po jižním výběžku ostrova. Pak povečeřeli v pizzerii a vrátili se do penzionu.

Lindu jeho únava zarážela. Sledoval její tvář na druhé straně petrolejové lampy. Pochopil, že si tu otázku pečlivě připravila. Ale přešel ji. Nic mu není. To, že se během dovolené snaží dohnat ztracený spánek, lze sotva považovat za nějakou zvláštnost. Linda už se dál neptala. Ale Wallander pochopil, že mu nevěří.

Nyní mu došlo, že takhle už to dál nejde. Ta únava není přirozená. Něco je špatně. Snažil se zjistit další příznaky, které by mohly svědčit o tom, že je nemocný. Ale kromě toho, že ho v noci občas probudily křeče v lýtkách, nemohl nic najít.

Uvědomil si, jak blízko smrti se ocitl. Teď už to nemůže dál odkládat. Ještě dnes se musí objednat k lékaři.

Nastartoval a pokračoval v cestě. Stáhl okénko. Ačkoliv už byl srpen, letní horko pořád nepolevovalo.

Wallander mířil do domku svého otce v Löderupu. Nevěděl, kolikrát už touto cestou jel. Ale dosud se nedokázal smířit s tím, že otec už nikdy nebude sedět v ateliéru, obklopený věčným zápachem terpentýnu, před stojanem, na němž maloval své obrazy se stále se opakujícím a neměnným motivem. Krajinka s tetřevem v popředí. Nebo bez něj. A se sluncem zavěšeným na neviditelných provázcích nad vrcholky stromů.

Brzy uplynou dva roky. Dva roky od chvíle, kdy Gertrud zavolala na policejní stanici v Ystadu a pověděla mu, že jeho otec leží v ateliéru mrtvý. Pořád si — jako v ostré a dlouhé scéně — vybavoval, jak tehdy cestou do Löderupu odmítal přijmout to, o čem věděl, že je to pravda. Ale jakmile spatřil Gertrud na zahradě, už to nemohl dál potlačovat. Věděl, co ho čeká.

Ty dva roky uplynuly rychle. Jak jen mohl, ale přesto příliš zřídka, navštěvoval Gertrud, která stále bydlela v otcově domě. Uběhl rok, než skutečně začali v ateliéru uklízet. Našli celkem dvaatřicet hotových a signovaných obrazů. Jednoho prosincového dne roku 1995 seděli s Gertrud u kuchyňského stolu a sepišo-

vali seznam těch, kdo obrazy dostanou. Dva si Wallander ponechal pro sebe. Jeden s tetřevem a jeden bez. Po jednom dostaly Linda a jeho bývalá žena Mona. Wallanderova sestra Kristina k jeho překvapení a nejspíš i zklamání žádný nechtěla. Gertrud měla obrazů už několik a žádný další nepotřebovala. Měli tedy na rozdání osmadvacet pláten. Wallander jedno s váháním zaslal do Kristianstadu kriminálnímu inspektorovi, s nímž se občas stýkal. Ale když rozdělili třiadvacet obrazů, na nikoho dalšího už si nemohli vzpomenout. To už obdarovali všechny Gertrudiny příbuzné. Takže jim zbývalo pět pláten.

Wallander přemýšlel, co s nimi udělá. Věděl, že by je nikdy nedokázal spálit.

Vlastně ty obrazy patřily Gertrud. Ale ta tvrdila, že by si je měli nechat Kurt a Kristina. Ne ona, která do života jejich otce vstoupila tak pozdě.

Wallander odbočil na Kåsebergu. Brzy bude na místě. Přemýšlel o tom, co ho čeká. Jednou v květnu, když zajel Gertrud navštívit, šli na dlouhou procházku po polních cestách, vinoucích se mezi řepkovými poli. Pověděla mu, že už tu nechce bydlet. Začalo to být příliš osamělé místo.

„Nechci tu žít tak dlouho, aby mě začal strašit,“ řekla.

Měl pocit, že jí jistým způsobem rozumí. Nejspíš by se sám zachoval podobně.

Procházeli se mezi poli a ona ho poprosila, aby jí pomohl dům prodat. Nespěchá s tím, může to počkat až do konce léta. Ale než přijde podzim, chtěla by se odstěhovat. Její sestra právě ovdověla. Bydlí u Rynge. Tam se Gertrud usadí.

A teď to přišlo. Wallander si na tuto středu vzal volno. V devět hodin dorazí realitní makléř z Ystadu a společně si promluví o tom, jakou cenu bude rozumné za domek požadovat. Ještě předtím Wallander s Gertrud prohlédnou poslední krabice s otcovými věcmi. Před týdnem všechno vyklízeli a balili. Wallanderův kolega Martinsson přijel s vozíkem a několikrát zajeli na skládku u Hedeskogy. Wallander si se vzrůstající nechutí pomyslel,

že to, co nakonec zůstane z něčího života, skončí na nejbližší skládce.

Kromě vzpomínek nyní po otci zůstaly nějaké fotografie. Společně s pěti obrazy a několika krabicemi se starými dopisy a dokumenty. Nic víc. Život byl zúčtovaný a uzavřený.

Wallander odbočil k otcovu domu.

Na zahradě zahlédl Gertrud. Vždycky vstávala brzy.

V kuchyni, kde otevřené dveře od skříněk ukazovaly prázdné police, si vypili kávu. Odpoledne pro Gertrud přijede její sestra. Wallander si ponechá jeden klíč a druhý předá makléřovi.

Gertrud ho přivítala na zahradě. Překvapilo ho, že má na sobě stejné šaty jako v den, kdy se za otce provdala. Okamžitě se mu stáhlo hrdlo. Pro Gertrud je tohle vážný, slavnostní okamžik. Opustí svůj domov.

Než usedli ke kávě, prohlédli si obsah těch dvou krabic. Mezi starými dopisy Wallander ke svému údivu objevil botičky, které si nejspíš pamatoval z dětství. Schovával je snad otec celá ta léta?

Vynesl krabice a uložil je do auta. Když opět zavřel dveře, spatřil Gertrud na schodech. Usmívala se.

„Je tu ještě těch pět obrazů,“ řekla. „Nezapomněl jsi na ně?“

Wallander zavrtěl hlavou. Došel k zahradnímu domku, kde býval otcův ateliér. Dveře byly otevřené. Ačkoliv tu uklidili, ve vzduchu se tam stále vznášela vůně terpentýnu. Na starém vaříči stál hrnec, v němž otec navařil nekonečné množství kávy.

Může to být naposledy, co tu jsem, napadlo ho. Ale na rozdíl od Gertrud jsem se tak pěkně neoblékl. Dorazil jsem v obyčejných šatech. A kdyby při mně nestálo štěstí, mohl jsem být mrtvý. Jako táta. Linda by mohla zajet na skládku s tím, co zbude po mně. A mezi těmi věcmi by našla dva obrazy, z nichž jeden by měl v popředí tetřeva.

Wallander se cítil špatně. Jeho otec tu pořád byl, v tom stinném ateliéru.

Obrazy byly opřené o jednu stěnu. Odnesl je do auta. Uložil je do kufru a přikryl dekou. Gertrud pořád stála na schodech.

„A to je všechno.“

Wallander přikývl.

„Všechno,“ odpověděl. „Úplně všechno.“

V devět hodin vjelo na zahradu auto realitního makléře. Když řidič vystoupil, Wallander ho s překvapením poznal. Jmenoval se Robert Åkerblom. Před několika lety byla brutálně zavražděna jeho žena a poté vhozena do staré studny. Bylo to jedno z nejtěžších a nejnepříjemnějších vyšetřování vraždy, která měl Wallander kdy na starosti. Udiveně nakrčil čelo. Rozhodl se, že se spojí s jednou z velkých realitních společností, které mají pobočky po celém Švédsku. Ta Åkerblomova k nim nepatřila. Jestli vůbec ještě existovala. Wallander si matně vzpomínal, že ji zavřeli krátce po vraždě Louisy Åkerblomové.

Vyšel na schody. Robert Åkerblom vypadal přesně tak, jak si ho Wallander pamatoval. Při prvním setkání ve Wallanderově kanceláři plakal. Wallander si vzpomínal, jak si tehdy říkal, že Robert Åkerblom je ten typ člověka, jehož vzhled si nikdy nebudou umět vybavit. Ale jeho neklid a bolest ze ztráty manželky byly nefalšované. Wallander si vybavoval, že patřili k nějaké svobodné církvi, snad k metodistům.

Potřásli si rukama.

„Takže se opět setkáváme,“ řekl Robert Åkerblom. Wallander nyní poznal i jeho hlas. Na okamžik ho ta situace přivedla do rozpaků. Co by měl vlastně říct?

Ale Robert Åkerblom ho předběhl.

„Chybí mi pořád stejně jako tehdy,“ pronesl pomalu. „Ale pro holky je to pochopitelně mnohem horší.“

Wallander si vzpomněl na jejich dvě dcery. Tehdy byly maličké. Chápaly, aniž by tomu rozuměly.

„Muselo to být těžké,“ odpověděl.

Na chvíličku se začal bát, že se události z minulosti budou opakovat. Že se Robert Åkerblom opět rozpláče. K tomu však nedošlo.

„Snažil jsem se kancelář udržet,“ vyprávěl. „Ale nezvládl jsem to. Když jsem dostal nabídku na zaměstnání u jednoho z konkurentů, zavřel jsem. Nikdy jsem toho nelitoval. Hlavně jsem nemusel trávit dlouhé večery nad účetnictvím. Mohl jsem se víc věnovat dcerkám.“

Na zahradu přišla Gertrud. Společně si prošli celý dům. Robert Åkerblom si zapisoval poznámky a udělal několik snímků. Potom se posadili v kuchyni ke kávě. Cena, kterou Åkerblom navrhl, Wallanderovi zpočátku připadala nízká. Potom si uvědomil, že je navzdory všemu třikrát vyšší, než kolik za dům kdysi zaplatil otec.

O půl jedenácté Robert Åkerblom odjel. Wallandera napadlo, že by možná mohl zůstat, dokud pro Gertrud nepřijede její sestra. Ale ona jeho záměr vytušila a řekla, že jí vůbec nevádí být sama.

„Je krásný den,“ pověděla mu. „Léto nakonec vyšlo hezky, i když už je skoro po něm. Posedím si v zahradě.“

„Zůstanu tady s tebou, jestli chceš. Mám dneska volno.“

Gertrud zavrtěla hlavou.

„Přijeď za mnou někdy do Rynge,“ řekla. „Ale pár týdnů počkej. Nejdřív si tam musím trochu zvyknout.“

Wallander usedl do auta a odjel zpátky do Ystadu. Chtěl jet přímo domů a objednat se k lékaři. Potom by se měl zapsat do pořadníku v prádelně a uklidit v bytě.

Jelikož nespěchal, zvolil delší cestu. Jízdu v autě měl rád. Díval se do krajiny a nechal myšlenky volně plynout.

Právě minul Vallebergu, když mu zazvonil telefon. Volal Martinsson. Wallander zastavil u krajnice.

„Hledal jsem tě,“ oznámil Martinsson. „Samozřejmě mi nikdo neřekl, že máš dneska volno. Mimochodem, víš, že máš poroučaný záznamník?“

Wallander věděl, že přístroj nefunguje správně. Okamžitě však také vytušil, že se něco stalo. I po všech těch letech u policie to byl pořád stejný pocit. Ucítil napětí v žaludku. Zadržel dech.

„Jsem právě u Hanssona,“ pokračoval Martinsson. „U mě sedí matka Astrid Hillströmové.“

„Koho?“

„Astrid Hillströmové. Jedné z těch mladých, co zmizeli. Je tu její matka.“

Wallander už věděl, o koho se jedná.

„Co chce?“

„Je hrozně rozrušená. Přišel jí od dcery pohled. S vídeňským razítkem.“

Wallander se zamračil.

„To by přece měla být dobrá zpráva, ne? Když se dcera ozvala.“

„Tvrdí, že ten pohled nepsala její dcera. Myslí si, že je zfalšovaný. A je rozčilená, že nic neděláme.“

„Co máme dělat, když to vypadá, že nedošlo k žádnému zločinu? Když máme tolik důkazů pro to, že nejspíš odjeli dobrovolně?“

Chvilku trvalo, než se Martinsson opět ozval.

„Nevím, čím to je,“ řekl. „Ale mám pocit, že by na tom, co tvrdí, mohlo něco být. Ale nevím co. Prostě něco. Možná.“

Wallander najednou zbystřil. Během let se naučil brát Martinssonovy předtuchy vážně. Často se později potvrdilo, že měl pravdu.

„Chceš, abych přijel?“

„Ne. Ale myslím, že bysme si ty, já a Svedberg měli zítra sednout a promluvit si o tom.“

„Navrhni v kolik.“

„V osm? Promluvíme se Svedbergem.“

Rozhovor skončil. Wallander seděl v autě. Pozoroval traktor, který projížděl po poli.

Myslel na to, co mu Martinsson vyprávěl. Sám matku Astrid Hillströmové několikrát potkal.

V myšlenkách si znovu procházel, co se stalo.

Pár dní po slunovratu přišlo na policii oznámení, že se pohřešuje několik mladých lidí. Stalo se to právě tehdy, když se vrátil z propršené dovolené. Vrhł se na ten případ s několika kolegy.

Od počátku měl pocit, že se nejedná o zločin. Po třech dnech také přišel pohled z Hamburku. Bylo na něm městské nádraží. Wallander si doslova pamatoval, co na něm bylo napsáno. *Cestujeme po Evropě. Budeme pryč asi do půlky srpna.*

Dnes je středa sedmého srpna. Už brzy se vrátí domů. Přišel tedy další pohled, od Astrid Hillströmové. Odeslaný z Vídně.

Na první pohlednici se podepsali všichni tři. Rodiče jejich podpisy poznali. Jenom matka Astrid Hillströmové pochybovala. Ale nejspíš se od ostatních nechala přesvědčit.

Wallander vrhl pohled do zpětného zrcátka a opět vjel na silnici. Martinssonovy předtuchy byly často správné.

Wallander zaparkoval v ulici Mariagatan a vynesl nahoru krabice a oněch pět obrazů. Potom usedl k telefonu. U lékaře, k němuž obvykle docházel, ho uvítal záznamník. Pan doktor se vrátí z dovolené dvanáctého srpna. Wallander zvažoval, jestli má do té doby počkat. Ale myšlenka na to, jak blízko smrti se ráno ocitl, ho neopouštěla. Zavolał k jinému lékaři, kde ho objednali na následující den v jedenáct hodin. Poté se zapsal do prádelny na další večer a pustil se do úklidu. Když byl hotov s ložnicí, přepadla ho únava. Ledabyle vyluxoval obývací pokoj a přístroj uklidil. Krabice a obrazy odnesl do pokoje, kde pobývala Linda, když tu a tam přijela na návštěvu.

Potom v kuchyni vypil tři sklenice vody.

I ta žízeň ho udivovala.

Únava. A žízeň. Odkud se berou?

Bylo dvanáct hodin. Pocítil hlad. Pohled do lednice mu prozradil, že nemá sám sobě co nabídnout. Oblékl si bundu a vyrazil ven. Bylo teplo. Do centra šel pěšky. Zastavil se u výloh tří realitních kanceláří a prohlížel si nabídku nemovitostí. Zjistil, že cena, kterou jim navrhl Robert Åkerblom, je rozumná. Víc než tři sta tisíc by za domek v Löderupu dostali jen stěží.

Zastavil se v jednom bufetu a dal si hamburger. A vypil dvě láhve minerálky. Potom zašel do obchodu s obuví, s jehož majite-

lem se znal, a použil jejich toaletu. Když opět vyšel na ulici, najednou se cítil nerozhodně. Měl by den volna využít k nakupování. Prázdná nebyla jenom lednice. Platilo to i pro spíž. Ale právě teď si nedokázal představit, že by měl dojít pro auto a zajet do některého z místních supermarketů. Sešel ulicí Hamngatan, přešel koleje a potom odbočil do ulice Spanienfararegatan. Když dorazil do přístaviště malých lodí, pomalu se procházel po mole a prohlížel si kotvící lodě. Zkoušel si představit, jaké by to bylo, kdyby uměl plachtit. To bylo něco, s čím neměl vůbec žádnou zkušenost. Vtom si uvědomil, že opět potřebuje na záchod. Odskočil si na toaletu v občerstvení, vypil další láhev minerálky a potom usedl na lavičku u červeného domku pobřežní stráže.

Naposledy tu seděl v zimě. Toho večera, kdy odjela Baiba.

Odvezl ji na letiště Sturup. Už byla tma. V záři reflektorů vířily poryvy větru se sněhovými vločkami. Oba mlčeli. Sledoval, jak mizí za pasovou kontrolou. Potom se vrátil do Ystadu, šel ven a posadil se na lavičku. Byla zima. Mrznul. Ale seděl tam. A myslel na to, že teď je po všem. Baibu už nikdy neuvidí. Jejich rozchod je definitivní.

V prosinci 1994 za ním přijela do Ystadu. Těsně předtím zemřel Wallanderův otec. A on prožíval jedno z nejnáročnějších vyšetřování, na kterých se za všechna ta léta u policie podílel. Ale tehdy na podzim také, možná poprvé po mnoha letech, začal plánovat budoucnost. Rozhodl se odejít z bytu v Mariagatan. Odstěhovat se na venkov. Opatřit si psa. Dokonce navštívil jednu chovatelskou stanici a podíval se na štěňata labradora. Chtěl ve svém životě udělat nějaký zlom. A nejdůležitější ze všeho bylo přání, aby s ním zůstala Baiba. Přijela do Ystadu na Vánoce. Wallander si všiml, že s Lindou od počátku vycházejí dobře. Tehdy, na začátku roku 1995, těsně před jejím návratem do Rigy, spolu vážně hovořili o budoucnosti. Možná by se do Švédska mohla nadobro přestěhovat už v létě. Společně se také dívali po domech. Několikrát navštívili jednu malou usedlost ve Svenstorpu.

Ale potom, jednoho březnového dne, tedy přesněji jednoho večera, když Wallander usnul, mu zatelefonovala z Rigy a vysvětlila, že má pochybnosti. Nechce se vdávat, nechce se odstěhovat do Švédska. Určitě ne teď. Wallander celý rozrušený odletěl o několik dní později do Rigy. Myslel si, že ji přemluví. Skončilo to hádkou, první, dlouhou a tvrdou. Pak spolu déle než měsíc nemluvili. Posléze jí Wallander zavolal a rozhodli se, že v létě přijede za ní do Lotyšska. Strávili dva týdny u Rižského zálivu, v oprýskaném domku, který si vypůjčila od jednoho kolegy z univerzity. Chodili na dlouhé procházky po pláži a Wallander vzhledem k předchozí zkušenosti vyčkával, až sama nastolí otázku budoucnosti. Ale když to nakonec udělala, mluvila nepřímou a vyhýbavě. Teď ne, zatím ne. Proč by to nemohlo být dál tak jako dosud? Když Wallander odlétal domů, cítil se poražený a stále nevěděl, jak to dopadne. Uběhl celý podzim bez jediného setkání. Mluvili o tom, plánovali, zvažovali různé možnosti. Nic z toho ale nebylo. Během té doby začal být Wallander podezřivý. Má snad v Rize jiného muže? Někoho, o kom on neví? Několikrát jí ze žárlivosti volal uprostřed noci a minimálně dvakrát měl pocit, že v jejím bytě je ještě někdo jiný, ačkoliv tvrdila, že to není pravda.

Na vánoční svátky přijela i tento rok. Linda s nimi strávila pouze Štědrý večer. Potom odcestovala s přáteli do Skotska. A tehdy, několik dní po Novém roce, mu Baiba řekla, že si vůbec nedovede představit, že by se odstěhovala do Švédska. Dlouho váhala. Ale teď už to ví. Nechce přijít o práci na univerzitě. Co by mohla dělat ve Švédsku? V Ystadu? Možná by mohla tlumočit. Ale co víc? Wallander se jí snažil přemluvit. Ale nedařilo se mu to, a tak to brzy vzdal. Ačkoliv to nevyslovili nahlas, oba věděli, že se jejich vztah blíží ke konci. Po čtyřech letech už neexistovala žádná cesta, která by je zavedla dál. Wallander ji odvezl na Sturup, sledoval, jak mizí za pasovou kontrolou a potom celý zimní večer proseděl na zmrzlé lavičce před budovou pobřežní stráže. Byl sklíčený a cítil se opuštěnější než kdy dřív. Ale do

toho vklouzl i jiný pocit. Prožitek ulehčení. Navzdory všemu už nemusel přemýšlet.

Z přístavu vyrazil člun. Wallander se zvedl. Znovu musel na záchod.

Pak si ještě občas zavolali. Ale potom ustalo i tohle. Od posledního telefonátu nyní uplynulo víc než půl roku. Když se jednou s Lindou procházel po Visby, zeptala se ho, jestli to s Baibou opravdu úplně skončilo.

„Jo,“ odpověděl. „Je po všem.“

Čekala na pokračování.

„Bylo to nevyhnutelné,“ dodal. „Myslím, že si to ani jeden z nás vlastně nepřál. Ale prostě to jinak nešlo.“

Vešel do občerstvení.

Kývl hlavou na servírku a zmizel na toaletě.

Potom šel pěšky domů do Mariagatan, nasedl do auta a odjel k výpadovcu na Malmö. Než zamířil do supermarketu, kde obvykle nakupoval, seděl v autě a pokoušel si sepsat nákupní seznam. Ale když s vozíkem projížděl mezi regály, nemohl popsaný papírek najít. Neobtěžoval se pro něj vrátit do auta. Když vyskládal celý nákup do lednice a do spíže, byly skoro čtyři hodiny. Potom si lehl na pohovku, aby si přečetl noviny. Ale téměř okamžitě usnul. O hodinu později se s trhnutím probudil a uvědomil si, že se mu zdál sen.

Byl s otcem v Římě. Ale byl tam s nimi i Rydberg. A několik maličkých, trpaslíkům podobných lidí, kteří je vytrvale štípali do nohou.

Wallander se posadil.

Zdá se mi o mrtvých, pomyslel si. Co to znamená? Táta je po smrti. O něm se mi zdá téměř každou druhou noc. A teď se mi ve snu objevil i Rydberg, můj starý kolega a přítel. Policista, který mě naučil nejvíc z toho, co navzdory všemu nejspíš umím dodnes. A to tady není už téměř pět let.

Vyšel na balkon. Pořád bylo teplo a bezvětrí. Na obzoru se začaly kupit mraky.

Najednou si s děsivou zřejmostí uvědomil, jak je osamělý. Kromě Lindy, která žije ve Stockholmu a s níž se vídá jen zřídka, nemá téměř žádné kamarády. Ti, s kterými se stýká, jsou jeho kolegové. Ale s nimi se nikdy nevidá ve volném čase.

Odešel do koupelny a opláchl si obličej. Prohlížel se v zrcadle. Byl opálený. Ale únava se projevovala. Levé oko měl zarudlé. Vlasy ustoupily ještě o kousek dozadu.

Postavil se na váhu. Měl o pár kilo míň než před létem. Ale pořád to bylo moc.

Zazvonil telefon. Došel k němu. Volala Gertrud.

„Jen jsem ti chtěla říct, že už jsem v Rynge. Cesta byla dobrá.“

„Myslel jsem na tebe. Asi jsem tam měl zůstat.“

„Potřebovala jsem být sama. Se všemi vzpomínkami. Ale tady to bude dobré. Se sestrou se nenudíme. Nikdy jsme se spolu nenudily.“

„Za pár týdnů přijedu.“

Hovor skončil. Záhy se opět ozvalo zvonění. Tentokrát to byla kolegyně Ann-Britt Höglundová.

„Jen mě zajímá, jak to šlo,“ řekla.

„Co jak šlo?“

„Neměl ses dnes sejít s realitním makléřem? Kvůli otcovu domku?“

Wallander si vzpomněl, že s ní včera prohodil pár slov.

„Šlo to dobře,“ oznámil. „Můžeš ho koupit za tři sta tisíc.“

„Vždyť jsem ho ani nikdy neviděla,“ odpověděla.

„Je to divné,“ pověděl jí Wallander. „Teď je tam prázdné. Gertrud se odstěhovala. Někdo ten domek koupí. Nejspíš z toho bude mít chatu na léto. Budou tam žít jiní lidé. A o tátovi nebudou vůbec nic vědět.“

„V každém domě jsou duchové,“ poznamenala. „Kromě novostaveb.“

„Pořád to tam bude vonět terpentýnem,“ řekl Wallander. „Ale až vyprchá i ta vůně, nezbude nic, co by připomínalo ty, kteří tam kdysi žili.“

„To zní smutně.“

„Tak to je. Uvidíme se zítra. Díky, žes zavolala.“

Wallander se zašel do kuchyně napít.

Ann-Britt byla starostlivá. Zajímala se o druhé. Jeho by v podobné situaci nejspíš vůbec nenapadlo, aby zavolal.

Bylo sedm hodin. Opekl si sekanou a brambory. Najedl se u televize s talířem na klíně. Přepínal stanice, ale nenašel žádný pořad, který by ho zaujal. Potom si vzal kávu na balkon. Jakmile zapadlo slunce, ochladilo se. Opět vešel dovnitř.

Po zbytek večera se věnoval tomu, co si s sebou přivezl z Löderupu.

Na dně jedné z krabic ležela hnědá obálka. Když ji otevřel, zjistil, že obsahuje několik starých zažloutlých fotografií. Nevzpomínal si, že by je někdy viděl. Na jedné z nich byl on sám, když mu bylo asi pět let. Seděl na kapotě velkého amerického auta. Vedle stál otec a přidržoval ho, aby nespádl.

Wallander fotku odnesl do kuchyně a v zásuvce našel lupu.

Smějeme se, říkal si. Já se dívám přímo do objektivu a zářím hrdostí. Dovolili mi sedět na autě jednoho z obchodníků s uměním. Jednoho z těch, kteří nakupovali tátovy obrazy hluboko pod cenou. Táta se taky směje. Ale dívá se na mě.

Wallander si fotku dlouho prohlížel. Hovořila k němu z dávno minulé, nenávratné skutečnosti. Kdysi měli s otcem hezký vztah. Všechno se změnilo ve chvíli, kdy se rozhodl, že se stane policistou. Teprve v posledních letech otcova života se pomalu začali propracovávat k něčemu z toho, co tenkrát ztratili.

Ale takhle daleko jsme nikdy nedošli, pomyslel si Wallander. K tomu úsměvu, jako když jsem seděl na kapotě nablýskaného buicku. V Římě jsme se hodně sblížili. Ale ne úplně.

Wallander fotku připevnil připínáčkem na kuchyňské dveře. Potom opět vyšel na balkon. Oblaka se blížila. Posadil se k televizi a zhlédl konec nějakého starého filmu.

O půlnoci si šel lehnout.

Nazítří se sejde se Svedbergem a Martinssonem. Potom zajde k lékaři.

Dlouho ležel ve tmě a nemohl usnout.

Dva roky snil o tom, že se z Mariagatan odstěhuje. Že si pořídí psa. Že bude žít s Baibou.

Ale nic z toho nebylo. Žádná Baiba. Žádný dům. Žádný pes. Všechno zůstalo při starém.

Něco se musí stát, řekl si. Něco, co mě povzbudí, abych se nebál budoucnosti.

Když konečně usnul, bylo už po třetí hodině v noci.